

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 17a/2016

privind controlul constituționalității
Decretului Președintelui Republicii Moldova
nr. 1906-VII din 12 ianuarie 2016
(eliberarea din funcție a unui judecător)

CHIȘINĂU

29 aprilie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA, *judecători*,
cu participarea dnei Sorina Munteanu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 15 martie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 aprilie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională în data de 15 martie 2016 de către deputații în Parlament Artur Reșetnicov și Igor Vrenea, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul jurisdicției constituționale, pentru controlul constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1906-VII din 12 ianuarie 2016 privind eliberarea domnului Ivan Busuioc din funcția de judecător la Judecătoria Centru, municipiul Chișinău.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autorii sesizării, pot fi rezumate după cum urmează.

3. În speță, prin Hotărârea nr. 989/32 din 9 decembrie 2014, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a propus Președintelui Republicii eliberarea din funcție a judecătorului Ivan Busuioc în baza cererii de demisie, depusă la 5 decembrie 2014 potrivit articolului 25 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

4. La 18 martie 2015 Președintele Republicii a respins solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii privind eliberarea din funcție a judecătorului în baza cererii de demisie, menționând că în privința acestuia a fost pronunțată o sentință de condamnare în legătură cu săvârșirea unei infracțiuni din imprudență, menținută fără modificări de Curtea de Apel Chișinău la 11 martie 2015.

5. Prin Hotărârea nr. 267/12 din 7 aprilie 2015, Consiliul Superior al Magistraturii a propus repetat Președintelui Republicii eliberarea din funcție a judecătorului Busuioc în baza cererii de demisie.

6. La 3 decembrie 2015 Președintele Republicii a expediat Consiliului Superior al Magistraturii un demers, prin care a solicitat revizuirea Hotărârii nr. 989/32 din 9 decembrie 2014, pe motiv că sentința de condamnare a judecătorului Busuioc a devenit irevocabilă la 19 noiembrie 2015.

7. Prin Hotărârea nr. 943/38 din 8 decembrie 2015, Consiliul Superior al Magistraturii a respins solicitarea Președintelui Republicii, menționând că la momentul depunerii cererii de demisie de către judecător nu exista un alt motiv pentru eliberarea sa din funcție.

8. La 12 ianuarie 2016 Președintele Republicii a emis Decretul nr. 1906-VII cu privire la eliberarea domnului Ivan Busuioc din funcția de judecător la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, în legătură cu pronunțarea hotărârii definitive de condamnare, potrivit articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

9. În circumstanțele expuse mai sus, autorii sesizării pretind că Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1906-VII din 12 ianuarie 2016 a fost emis cu încălcarea articolelor 88 lit. d), 116 alin. (2) și 123 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994 (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140), sunt următoarele:

Articolul 6

Separarea și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 88

Alte atribuții

„Președintele Republicii Moldova îndeplinește și următoarele atribuții:

[...]

d) numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege;

[...]

Articolul 116

Statutul judecătorilor

„[...]

(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii.
[...]"

Articolul 123

Atribuțiile

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii asigură numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători.

(2) Modul de organizare și funcționare al Consiliului Superior al Magistraturii se stabilește prin lege organică.”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în M.O., 2013, nr.15-17, art. 65) sunt următoarele:

Articolul 1

Consiliul Superior al Magistraturii

- organ de autoadministrare judecătorească

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, și este garantul independenței autorității judecătorești.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii exercită autoadministrarea judecătorească.”

Articolul 4

Competența Consiliului Superior al Magistraturii

„(1) Întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe referitoare la cariera judecătorilor:

a) face propuneri Președintelui Republicii Moldova sau, respectiv, Parlamentului de numire, promovare la o instanță superioară, transferare la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, de numire în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță ori de eliberare din funcție a judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești; [...]"

Articolul 20

Promovarea la o instanță superioară, transferarea la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, detașarea, suspendarea, demisia și eliberarea din funcție a judecătorului

„(1) Chestiunile ce țin de [...] suspendarea, demisia și eliberarea din funcție a judecătorului sînt examinate de Consiliul Superior al Magistraturii în condițiile legii.

[...]"

(4) Hotărârile privind [...] demisia și eliberarea lui din funcție, însoțite de curriculum vitae din care să rezulte activitatea lui și de proiectul de decret sau de hotărâre, se înaintează Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului de către Președintele Consiliului Superior al Magistraturii.

[...]"

(8) Consiliul Superior al Magistraturii sistează demisia judecătorului și dispune încetarea plății indemnizației viagere lunare în condițiile art.26 din Legea cu privire la statutul judecătorului.”

12. Prevederile relevante ale Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în M.O., 1998, nr. 26-27, art. 170) sunt următoarele:

Articolul 11

Numirea judecătorului în funcție

„(1) Judecătorii judecătoriilor și judecătorii curților de apel se numesc în funcție, din numărul candidaților selectați prin concurs, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. [...]

(2) Judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți de către Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

(3) Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea în funcția de judecător pe 5 ani sau până la atingerea plafonului de vîrstă și numai în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către acesta a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selectare și promovare a lui.

(4) Refuzul de numire în funcție sau de reconfirmare în funcție trebuie să fie motivat și se face în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii. În cazul apariției unor circumstanțe care necesită o examinare suplimentară, Președintele Republicii Moldova anunță Consiliul Superior al Magistraturii despre prelungirea termenului indicat cu 15 zile.

(5) La propunerea repetată a Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Republicii Moldova emite un decret privind numirea în funcția de judecător pe 5 ani sau până la atingerea plafonului de vîrstă în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii repetate.”

Articolul 17

Asigurarea independenței judecătorului

„Independența judecătorului este asigurată prin:
[...]

b) procedeul de numire, suspendare, demisie și eliberare din funcție; [...]”

Articolul 25

Eliberarea judecătorului din funcție

„(1) Judecătorul este eliberat din funcție de organul care l-a numit în cazul:

a) depunerii cererii de demisie;

[...]

g) pronunțării hotărârii definitive de condamnare; [...]

(2) Propunerea privind eliberarea judecătorului din funcție este înaintată de Consiliul Superior al Magistraturii Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului.

(3) Modul de eliberare din funcție a judecătorului și de contestare a hotărârii de eliberare se stabilește de legislație. [...]”

Articolul 26

Demisia judecătorului

„(1) Se consideră demisie a judecătorului plecarea onorabilă a acestuia din funcție dacă, în exercițiul funcțiunii și în afara relațiilor de serviciu, el nu a comis fapte care discreditează justiția sau compromis cinstea și demnitatea de judecător.

[...]

(6) Judecătorul este considerat demisionat atâta timp, cât respectă prevederile art.8, păstrează cetățenia Republicii Moldova și nu comite fapte ce discreditează justiția sau compromis cinstea și demnitatea de judecător.

(7) În cazul în care constată că judecătorul demisionat nu îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege, Consiliul Superior al Magistraturii sistează demisia judecătorului, acesta fiind în drept să atace hotărârea de sistare în instanța judecătorească într-un termen de 10 zile de la data primirii copiei de pe hotărâre.

[...]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizării

13. În motivarea sesizării, autorii susțin că la eliberarea judecătorilor din funcție sunt aplicabile reglementările privind numirea lor în funcție.

14. Astfel, autorii sesizării menționează că propunerea Consiliului Superior al Magistraturii de eliberare din funcție a judecătorilor în baza cererii de demisie poate fi respinsă de către Președintele Republicii o singură dată, iar în cazul propunerii repetate, **are obligația de a emite un decret în strictă conformitate cu solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii.**

15. Autorii sesizării invocă faptul că, deși Consiliul Superior al Magistraturii a propus eliberarea din funcție a judecătorului Ivan Busuioc în baza cererii de demisie, Președintele Republicii, după respingerea propunerilor repetate ale CSM, cu încălcarea termenului legal de examinare a acestora (30 de zile), a emis decretul privind eliberarea din funcție a judecătorului în legătură cu adoptarea unei hotărâri definitive de condamnare.

16. Din aceste motive, autorii sesizării solicită exercitarea controlului constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1906-VII din 12 ianuarie 2016, în sensul corespunderii cu prevederile articolelor 88 lit. d), 116 alin. (2) și 123 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea relevă următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității decretelor Președintelui Republicii Moldova ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea menționează că articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale abilitază deputații în Parlament cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

20. În Hotărârea nr.10 din 16 aprilie 2010 Curtea a statuat că actele administrative cu caracter individual emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern în exercițiul atribuțiilor prevăzute expres de normele constituționale sau legislative ce țin de alegerea, numirea și destituirea din funcțiile publice a persoanelor oficiale exponente ale unui interes public deosebit, fac obiect al controlului constituționalității la sesizarea subiecților abilitați cu acest drept, sub aspectul formei și procedurii de adoptare.

21. În speță, Curtea reține că obiectul controlului constituționalității îl constituie Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1906-VII din 12 ianuarie 2016 privind eliberarea din funcție a unui judecător, **în partea ce ține de dreptul Președintelui de a modifica temeiul invocat de Consiliul Superior al Magistraturii pentru eliberarea din funcție.**

22. Examinând actul contestat sub aspectul procedurii de adoptare, Curtea reține următoarele.

23. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că desemnarea și destituirea judecătorilor și președinților instanțelor judecătorești se realizează cu participarea a cel puțin două autorități: pe de o parte, Consiliul Superior al Magistraturii și, pe de altă parte, Președintele sau, după caz, Parlamentul.

24. Curtea menționează că, în baza principiilor care guvernează independența justiției, la realizarea procedurilor privind numirea, promovarea, transferarea, demisia sau eliberarea din funcția de judecător, pentru asigurarea separării și colaborării ramurilor puterii de stat conform articolului 6 din Constituție, autoritățile respective sunt interdependente.

25. Totodată, Curtea a statuat anterior că **Parlamentul sau Președintele doar validează decizia Consiliului Superior al Magistraturii** cu privire la eliberarea din funcție a judecătorilor, pe care nu o poate nici cenzura, nici refuza, verificarea legalității acesteia fiind competența exclusivă a instanțelor judecătorești (HCC nr. 21 din 25 iulie 2013).

26. În acest context, Curtea relevă că, în speță, Decretul Președintelui nr. 1906-XII din 12 ianuarie 2016 a fost emis în baza art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la statutul judecătorului, care prevede eliberarea din funcție a judecătorului în legătură cu pronunțarea unei hotărâri definitive de condamnare, **deși Consiliul Superior al Magistraturii a înaintat propunerea de eliberare din funcție a judecătorului în baza cererii de demisie**, conform art. 25 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

27. Din circumstanțele speței, Curtea observă că, la momentul acceptării cererii de demisie a judecătorului de către CSM și al înaintării către Președintele Republicii a propunerii de eliberare din funcție, nu exista o hotărâre definitivă de condamnare în privința judecătorului.

28. Curtea constată că Decretul Președintelui a fost emis abia după ce hotărârea de condamnare a judecătorului a devenit irevocabilă.

29. În acest context, Curtea reamintește că **termenul în interiorul căruia Președintele urmează să se pronunțe cu privire la eliberarea din funcție a judecătorului, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, este unul restrictiv (30 zile), astfel încât Președintele are obligația constituțională să îl respecte (HCC nr. 17 din 2 iulie 2013). Prin urmare, Președintele Republicii trebuie să dea dovadă de celeritate la examinarea propunerilor Consiliului Superior al Magistraturii**, deoarece de aceasta depinde funcționalitatea puterii judecătorești.

30. De asemenea, Curtea reține că, potrivit cadrului legal, dreptul Președintelui de a respinge solicitarea CSM vizează **exclusiv propunerea de numire în funcție a judecătorului, nu și cea de eliberare din funcție**. Curtea reține că **procedura de eliberare din funcție a unui judecător este o codecizie pe care o iau două autorități, CSM și Președintele Republicii Moldova. Din aceste considerente, decizia CSM este actul primar, care stă la baza decretului prezidențial. Prin urmare, temeiurile de eliberare din funcție sunt stabilite de către Consiliul Superior al Magistraturii, Președintele neavând competența legală de a le modifica**. În cazul în care consideră că la eliberarea din funcție a judecătorului CSM a încălcat prevederile legii, Președintele are dreptul de a contesta decizia CSM în instanța de judecată, în condițiile legii.

31. În prezenta speță, Curtea reține că **Președintele nu a avut dreptul să invoce în decretul prezidențial alt temei de eliberare din funcție decât cel stabilit de CSM**.

32. Fără a se îndepărta de cele expuse mai sus, Curtea constată că, în speță, în procesul de emitere a decretului de eliberare din funcție a intervenit o hotărâre definitivă și irevocabilă (decizia CSJ din 28 octombrie 2015) de condamnare a judecătorului vizat de decizia CSM nr.989/32 din 9 decembrie 2014.

33. Curtea reține că prevederile articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea privind statutul judecătorului stabilesc în calitate de temei de eliberare din funcție „pronunțarea hotărârii definitive de condamnare”, fără a face distincție între infracțiunile săvârșite cu intenție și cele săvârșite din imprudență.

34. Mai mult, potrivit art. 26 alin. (6) din Legea privind statutul judecătorului, judecătorul este considerat demisionat atâta timp cât nu comite fapte ce discreditează justiția sau compromit cinstea și demnitatea

de judecător. În condițiile prevederilor cuprinse în art. 26 din lege, în cazul în care judecătorul demisionat este condamnat, CSM modifică temeiul de eliberare din funcție (demisia onorabilă), fapt care atrage în consecință și modificarea decretului prezidențial.

35. Prin urmare, Curtea reține că, deși Decretul nr. 1906-VII din 12 ianuarie 2016 cu privire la eliberarea din funcție a judecătorului Ivan Busuioc **a fost emis cu încălcarea procedurii de adoptare**, după cum s-a arătat mai sus, în prezent viciul procedural este acoperit prin existența unei hotărâri irevocabile de condamnare a judecătorului. Curtea constată că, în prezenta speță, existența acestei hotărâri de condamnare ar fi condus la același final al procesului de eliberare din funcție.

36. Ținând cont de circumstanțele enunțate, Curtea consideră că o eventuală invalidare a decretului contestat ar fi superfluă, sesizarea urmând a fi respinsă ca inadmisibilă.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea depusă de către deputații în Parlament Artur Reșetnicov și Igor Vremea privind controlul constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1906-VII din 12 ianuarie 2016 privind eliberarea domnului Ivan Busuioc din funcția de judecător la Judecătoria Centru, municipiul Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 29 aprilie 2016
DCC nr. 24
Dosarul nr. 17a/2016